

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W ZAMOŚCIU, w TYM
REALIZACJI GMINNEJ STRATEGII
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
ZA 2024 ROK**

maj 2025 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Struktura organizacyjna GOPS Zamość.....	3
2. realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	4
3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	11
4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz gminnego programu wspierania rodziny	11
5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	12
6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	12
7. Realizacja programu opieka 75+	13
8. Realizacja programu opieka wytchnieniowa	13
9. Realizacja programu Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	13
10. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	14
11. Realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	14
12. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	15
13. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	20
14. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	24
15. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	24
16. Realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i ustawy prawo energetyczne	26
17. Wydawanie zaświadczeń o wysokości dochodu na potrzeby programu czyste powietrze	28
18. Realizacja zadań z zakresu pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	29
19. Boni żłobkowy	29
20. Realizacja zadań wynikających z ustawy o karcie dużej rodziny	30
21. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe.	30
22. Dodatek ośtonowy	31
23. Boni energetyczny	31
24. Budżet ośrodka i jego realizacja w 2024 r.	32
PODSUMOWANIE	34

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu jest jednostką organizacyjną gminy. Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) ma obowiązek przedłożenia Radzie Gminy sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin które, własnymi staraniami nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w godnych warunkach. Ośrodek w miarę możliwości powinien doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych. Praca ośrodka polega na realizowaniu szeregu ustaw, które mają za zadanie objąć wsparciem i pomocą osoby w trudnych sytuacjach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu realizuje zadania :

1. Zlecone gminie w zakresie ustalonym ustawami i innymi aktami prawnymi zgodnie z porozumieniami, umowami i decyzjami Wojewody.
2. Własne gminy, wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania przewidziane w odrębnych ustawach lub uchwałach Rady Gminy Zamość.
3. Inne na podstawie upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Zamość.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Zamość realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu, który współpracuje na zasadzie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i osobami fizycznymi, zaangażowanymi w pomoc społeczną.

1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GOPS ZAMOŚĆ

Kadra ośrodka pomocy społecznej według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 28 osób w tym: kadra kierownicza 2 osoby, 13 pracowników socjalnych (jedna osoba na zastępstwo za pracownika przebywającego na urlopie macierzyńskim), 2 asystentów rodziny i 11 pozostałych pracowników. Spośród zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zamościu 25 pracowników posiada wykształcenie wyższe oraz 2 pracowników wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 4 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 4 posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej i pracowników socjalnych.

Tabela 1. Wykaz pracowników GOPS Zamość za 2024 rok

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu	Liczba pracowników
Kadra kierownicza	2
Dział pomocy społecznej	15
Pozostali pracownicy	11
Razem	28

W celu podniesienia kwalifikacji oraz efektywności pracy– pracownicy GOPS mieli możliwość udziału w licznych szkoleniach (seminariach) i konferencjach. Dzięki temu, pracownicy mogli poszerzyć posiadaną wiedzę, poprawić warsztat pracy oraz doskonalić umiejętności interpersonalne i społeczne. Szkolenia i konferencje w których uczestniczyli pracownicy odbywały się w trybie stacjonarnym i zdalnym, finansowane z budżetu ośrodka jak również w bezpłatnych webinarach. W 2024 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli łącznie w **28** szkoleniach i konferencjach o różnej tematyce. Na cele szkoleniowe w 2024 r. poniesiono wydatki na łączną kwotę **7 119,70zł**.

2. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Pomoc społeczna wspiera osoby, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest instytucją zatrudniającą wyspecjalizowany personel, realizujący cele i zadania świadcząc bezpośrednio usługi skierowane do konkretnych osób i rodzin. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych polegają na rozpoznaniu potrzeb, diagnozie sytuacji osób potrzebujących i opracowaniu planu pomocy. Aby otrzymać pomoc, świadczeniobiorca musi spełnić określone ustawowo kryteria. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej jest uwarunkowane także obowiązkiem współdziałania klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji życiowej. Świadczenia z pomocy społecznej nie powinny stanowić stałego źródła utrzymania, mają natomiast wraz z pracą socjalną i profesjonalnym wsparciem doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osoby i rodziny oraz ich integracji ze środowiskiem, a tym samym uniezależnienia się od systemu pomocy społecznej. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj. posiadają trudną udokumentowaną sytuację życiową, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z wymienionych powodów określonych w art.7 ustawy o pomocy społecznej. Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (tzw. kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1. w 2024 roku kryterium dochodowe dla osoby w samotnej wynosiło 776 zł, natomiast w rodzinie 600 zł na jednego członka rodziny).

W 2024 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto **455** rodzin, tj. **1081** osób w tych rodzinach co stanowiło **4,5%** ogółu mieszkańców gminy Zamość (nastąpił wzrost o **18** rodzin w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Tabela 2. Zestawienie liczby rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Lata	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Udział % liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców gminy Zamość	Liczba mieszkańców
2022	401	1008	4,24 %	23 770
2023	436	1047	4,38 %	23 878
2024	455	1081	4,5 %	23 982

Porównując rok sprawozdawczy do lat ubiegłych można zauważać wzrost liczby mieszkańców gminy Zamość oraz wzrost osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

W 2024 roku z pracy socjalnej skorzystały **443** rodziny z tego **184** rodzin korzystało wyłącznie z pracy socjalnej, nastąpił wzrost o 9 rodzin w porównaniu do roku 2023.

Tabela 3. Zestawienie liczby rodzin/osób korzystających z pracy socjalnej w latach 2022-2024.

Lata	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Udział % liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców gminy Zamość
2022	383	972	4,09 %
2023	436	1023	4,30%
2024	443	1066	4,45%

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy jakie je dotyczą, są coraz bardziej skomplikowane. Poniżej tabela przedstawiająca najczęściej występujące powody korzystania mieszkańców gminy Zamość ze świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku.

Tabela 4. Powody korzystania z pomocy społecznej w 2024 roku

L.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	niepełnosprawność	114	239
2.	bezrobocie	110	280
3.	długotrwała lub ciężka choroba	100	176
4.	ubóstwo	68	133
5.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	35	119
	w tym rodziny niepełne	11	34
	rodziny wielodzietne	18	107
6.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	31	166
7.	bezdomność	9	9
8.	alkoholizm	5	7
9.	trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	7
10.	zdarzenie losowe	3	11
11.	narkomania	1	1
12.	przemoc domowa	1	6

W 2024 roku liczba osób samotnych korzystających z pomocy społecznej, których dochód nie przekroczył ustawowego kryterium dochodowego, tj. **776,00 zł** wynosiła **219** osób, co stanowi **20%** ogółu osób korzystających z pomocy społecznej.

Natomiast liczba rodzin u których dochód nie przekroczył ustawowego kryterium dochodowego, tj. **600,00 zł** wynosiła **236** rodzin (tj. **862** osoby w tych rodzinach) co stanowi **80%** ogółu osób korzystających z pomocy społecznej.

Rodziny z dziećmi, tj. **136 rodzin**, tj. 594 osób (w 2023 r. – 132 rodziny),

- rodziny z jednym dzieckiem – **50 rodzin**, tj. 171 osób (w 2023 r. – 44 rodziny),
- rodziny z dwójką dzieci – **45 rodzin**, tj. 180 osoby (w 2023 r. – 44 rodzin),
- rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci) – **41 rodzin**, tj. 243 osoby (w 2023 r. – 44 rodzin).

Rodziny niepełne tj. **28 rodzin** tj. 102 osób (w 2023 r. – 23 rodzin),

- rodziny z jednym dzieckiem – **8 rodzin**, tj. 19 osób (w 2023 r. – 8 rodzin),
- rodziny z dwójką dzieci – **15 rodzin**, tj. 55 osób (w 2023 r. – 9 rodzin),
- rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci) – **5 rodzin**, tj. 28 osób (w 2023 r. – 6 rodzin).

Tabela 5. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS Zamość w latach 2022- 2024.

Lata	Osoby Samotne	Rodziny z dziećmi	Rodziny niepełne z dziećmi	Emeryci i renciści
2022	196	131	25	70
2023	207	132	23	60
2024	219	136	28	68

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne i zlecone wynikające z różnych ustaw, a także podejmował wiele dodatkowych działań w celu podniesienia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Realizowano zadania wynikające bezpośrednio z ustawy o pomocy społecznej jak i innych aktów prawnych, na podstawie których realizowane były świadczenia wspierające osoby i rodziny. Rodziny wymagające wsparcia/osoby samotne zostały objęte różnymi formami pomocy, w tym:

- pomocą finansową,
- pomocą rzeczową,
- usługami opiekuńczymi,
- pracą socjalną.

W 2024 roku w ramach pomocy finansowej (pieniężnej) przyznawano następujące rodzaje świadczeń:

Zasiłek stały jest świadczeniem obowiązkowym, przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej i pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, spełniającej kryterium dochodowe. Zasiłek ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej — różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że maksymalna kwota zasiłku stałego od 1 stycznia 2024 roku wynosiła **1 000 zł.** miesięcznie,
- w przypadku osoby w rodzinie — różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż **30 zł.** miesięcznie.

Tabela 6. Świadczenie w formie zasiłku stałego

Lata	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Średnia wartość zasiłku
2023	59	610	375 341 zł.	645,31 zł.
2024	66	667	537 240 zł.	805,45 zł.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie albo rodzinie nieposiadającej dochodów lub posiadają dochody niższe od wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego, których zasoby pieniężne nie wystarczają na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, a w szczególności ze względu na niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczeń społecznych. Zasiłek okresowy wypłacany jest w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż **418 zł** miesięcznie. W przypadku rodziny zasiłek okresowy wypłacany jest w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż **20 zł.** miesięcznie.

Tabela 7. Świadczenie w formie zasiłku okresowego

Lata	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Średnia wartość zasiłku
2023	78	306	122 808,61 zł.	401,33 zł
2024	68	333	152 972, zł.	459,38 zł

Zasiłek celowy w naturze jest świadczeniem fakultatywnym, zależnym od kryterium dochodowego, przyznawanym na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży.

Tabela 8. Świadczenie w formie zasiłku celowego ogółem

Lata	Liczba osób	Kwota świadczeń	Średnia wartość zasiłku
2023	127	113 094,00 zł.	883,50 zł
2024	233	258 932,00 zł.	1 111,30 zł.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach **przekraczających kryterium dochodowe** może być przyznany **specjalny zasiłek celowy**, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio: kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tabela 8.1. Świadczenie w formie zasiłku celowego specjalnego

Lata	Liczba osób	Kwota świadczeń	Średnia wartość zasiłku
2023	13	13 094,35 zł.	1 007 zł
2024	33	27 360,00zł.	829,00 zł.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a same nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb egzystencjalnych. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W 2024 roku z tego typu świadczenie skorzystała **3** rodziny otrzymały świadczenie w wysokości **11 000 zł**.

Pomoc niematerialna to:

- dożywianie,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym,
- sprawienie pogrzebu.

Pomoc w formie dożywiania

Uchwałą Nr LXI/577/23 Rady Gminy Zamość z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Powyższy program jest kontynuacją programu osłonowego z lat ubiegłych, przyjętego Uchwałą Nr II/15/18 Rady Gminy Zamość z dnia 29 listopada 2018 r., wieloletni gminny program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych będących w trudnej sytuacji życiowej.

W roku sprawozdawczym GOPS realizował program w formie:

- dożywiania dzieci w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- wypłaty świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Tabela 9. Pomoc z programu „Posiłek w szkole i w domu”

	2023		2024	
	Pomoc w formie posiłku	świadczenie na zakup żywności	Pomoc w formie posiłku	świadczenie na zakup żywności
Liczba dzieci i młodzieży	165	-	150	-
Liczba osób	-	233	-	285
Liczba rodzin	78	96	73	210
Ilość posiłków	19 110	-	17 813	-
Ilość świadczeń	-	358	-	513
Kwota świadczeń	179 064 zł.	99 410 zł	191 979 zł.	188 300 zł.

W 2024 roku z pomocy żywnościowej w ramach programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej skorzystało **174 rodzin**, (**468** osób w tych rodzinach). Pomoc osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 220 % kryterium dochodowego realizowana była przez Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze obejmują w szczególności:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiekę higieniczną,
- zaleconą przez lekarza pielęgnację,
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują w szczególności

- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, zgodnie z zaleceniami lekarskimi.

Tabela.10 Usługi opiekuńcze 2023-2024

Rodzaj usług	2023	2024
Zwykłe usługi opiekuńcze	38	42
- w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze: rehabilitacja	1	1
Specjalistyczne usługi opiekuńcze z zaburzeniami psychicznymi	2	2
RAZEM	40	44
Koszt	553 379,20	804 550,00

Zapewnienie schronienia

W ramach realizacji obowiązkowego zadania jakim jest zapewnienie osobom bezdomnym z terenu Gminy Zamość usługi schronienia tj. udzielenia tymczasowego całodobowego schronienia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu w 2023 i 2024 roku współpracował na podstawie porozumienia z :

- Stowarzyszeniem MONAR Schronisko dla bezdomnych MARKOT w Chełmie – dla kobiet,
- Towarzystwo Pomocy dla bezdomnych im. św. Brata Alberta Koło Chełmskie w Chełmie — dla mężczyzn.

Tą formą pomocy w 2024 roku objęto **9** mężczyzn-mieszkańców naszej gminy. Koszt poniesionych świadczeń za pobyt w schronisku wyniósł **74 807,00 zł.**

Natomiast w 2023 roku objęto **6** mężczyzn- mieszkańców Gminy Zamość. Koszt poniesionych świadczeń za pobyt w schronisku wyniósł **47 677,00 zł.**

Sprawienie pogrzebu

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również sprawienie pogrzebu. W 2024 roku pokryto 2 świadczenia sprawienia pochówku, którego koszt wyniósł 5 080,00 zł. Natomiast w roku 2023 było 3 świadczenia na kwotę 9 679,00 zł.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Mieszkańcy Gminy Zamość przebywali w różnych domach w zależności od profilu.

Tabela 11. Koszt pobytu za DPS w 2023r. i 2024r.

	2023 r.	2024 r.
Liczba osób	30	32
Wydatki na opłatę DPS	1 017 481,00 zł	1 329 691,00 zł
Średnie wydatki na jednego mieszkańca	2 826,34 zł	3 462,74 zł

Poniżej zestawienie tabelaryczne przedstawiające realizację zadań ustawowych wraz z wydatkami w 2024 r.

Tabela 12. Wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2024 roku

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł	Środki własne w zł	Kwota dotacji w zł
Zasiłek stały	66	537 240,00	0,00	537 240,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłku stałego	56	43 411,00	0,00	43 411,00
Zasiłek okresowy	68	152 973,00	0,00	152 973,00
Zasiłek celowy	233	180 320,00	180 320,00	0,00
Specjalny zasiłek celowy	33	27 360,00	27 360,00	0,00
Zdarzenie losowe	3	11 000,00	11 000,00	0,00
Dożywianie posiłków	73	201 246,00	49 869,00	151 377
Świadczenie pieniężne	115	169 500,00	48 877,00	120 623,00
Usługi opiekuńcze	44	777 039,00	558 127,54	218 911,46
Opłata za schronienie	9	74 807,00	74 807,00	0,00
Sprawienie pogrzebu	2	5 080,00	5 080,00	0,00
Opłaty do DPS	32	1 329 691,00	1 329 691,00	0,00
Razem		3 509 667,00	2 285 131,54	1 224 535,46

Praca socjalna

Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej a przyznanie tej formy pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Praca socjalna ma zastosowanie w większości aspektów życia mieszkańców gminy Zamość. W ostatnich latach obserwujemy zwiększoną ilość środowisk, w których świadczona jest praca socjalna nie połączona ze świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej. Konieczność wejścia w środowisko zgłaszają szkoły, sąsiedzi, Policja lub same osoby potrzebujące wsparcia. Główne powody to trudności wychowawcze, konflikty, przemoc, uzależnienia oraz bezradność osób starszych. Często problemy nakładają się, wynikają jedne z drugich. Interwencja w tych rodzinach opiera się na rozeznaniu i diagnozie, zaplanowaniu działań z rodziną, współpracy z innymi instytucjami, jak lekarz rodzinny, pielęgniarki środowiskowe, oddział pielęgnacyjny, gminna komisja profilaktyki, kurator, policja, sąd rodzinny, szkoła, ZUS, urząd pracy a także wodociągi, energetyka,

usługodawcy, sprzedawcy i inne podmioty w zależności od rodzaju sprawy. Problemy związane z dysfunkcją rodziny są zwykle bardzo złożone, wymagają długiej pracy, podejmowania wielu prób i różnych sposobów. Niektóre osoby korzystają wyłącznie z pomocy polegającej na załatwieniu spraw formalnych — kompletowanie dokumentów, umawianie terminów, transportu itp. Często pracownicy GOPS wyszukują i udzielają różnego rodzaju informacji, o które zwracają się mieszkańcy. Aktualnie, kiedy sytuacja na rynku pracy poprawiła się a rodziny z dziećmi otrzymują świadczenia pieniężne zdarza się coraz więcej sytuacji, kiedy rodzina nie korzysta z pomocy społecznej, ośrodek pomocy nie ma wiedzy o sytuacji rodzin, a problemy w nich narastają i są ukrywane. W takich przypadkach praca socjalna wymaga dużego zaangażowania i wielu godzin poświęconych rodzinie oraz szeroko rozumianej współpracy i wymiany informacji z innymi jednostkami pomocowymi.

W 2024 roku w ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmowali następujące działania:

- współpracowali z pracownikami realizującymi usługi opiekuńcze, monitorowali świadczone usługi opiekuńcze w sumie u **44** osób,
- realizowali procedurę „Niebieskiej Karty”, w **63** rodzinach, uczestniczyli w **220** spotkaniach grup diagnostyczno/pomocowych,
- współpracowali z asystentem rodziny w **18** rodzinach, (36 osób dorosłych, 45 dzieci)
- brali udział w spotkaniach zespołów monitorujących sytuację rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi (**6** dzieci w placówce opiekuńczo wychowawczej)
- występowali do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny gdzie występowało zagrożenie dla życia lub zdrowia dziecka w tej rodzinie – **47** wniosków,
- współpracowali z opiekunami osób niepełnosprawnych w zakresie realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” – **11** osób oraz współpracowali z podmiotem realizującym to zadanie,
- współpracowali z osobami w zakresie realizacji programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – **15** osób (11osób dorosłych i 4 dzieci), oraz współpracowali z podmiotem realizującym to zadanie,
- motywowali osoby bezrobotne bądź bez kwalifikacji do podjęcia nauki i podniesienia kwalifikacji zawodowych,
- informowali i kierowali osoby bezrobotne do PUP w celu skierowania na prace społecznie użyteczne — **27** osób podjęło taką formę zatrudnienia,
- zawierali kontrakty socjalne i monitorowali ich realizację – **31** osób,
- kwalifikowali dzieci na wypoczynek letni – **4** dzieci,
- wnioskowali do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem odwykowym – **4** osoby,
- udzielali pomocy w przygotowaniu i kompletowaniu dokumentacji w celu uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych
- udzielali pomocy w kompletowaniu i wypełnianiu dokumentów do Powiatowego Zespołu ds.Orzekania o Niepełnosprawności i do Zakładu Opiekuńczo Leczniczego,
- udzielali wsparcia osobom chorym, niepełnosprawnym poprzez ułatwianie i utrzymanie kontaktów oraz współpracę ze służbami medycznymi (z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, szpitalami)
- informowali o możliwości skorzystania z dofinansowania ze środków PFRON,
- informowali o możliwościach i formach wsparcia środowiskowego, m in. o usługach opiekuńczych,
- prowadzili stałą współpracę z kuratorami sądowymi: zawodowymi i społecznymi, z instytucjami oświatowo-wychowawczymi – pedagogami i wychowawcami, oraz dzielnicowymi,
- współpracowali z administracją samorządową z organizacjami samorządowymi, społecznymi i społecznością lokalną,
- współpracowali z podmiotami, placówkami i urzędami z terenu całego kraju w sprawach dotyczących naszych mieszkańców.

3. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe w pomocy społecznej. w celu ustalenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Decyzje, potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez okres **90** dni, wydanych na podstawie wywiadów środowiskowych.

Tabela 13. Ilość wydanych decyzji potwierdzających prawo do ubezpieczenia zdrowotnego ze środków publicznych w latach 2022-2024

lata	Liczba wydanych decyzji
2022	14
2023	11
2024	17

4. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) określa formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków. Przyjęty przez Radę Gminy Zamość Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 określał kierunki pracy z dziećmi w rodzinach dysfunkcyjnych oraz pomoc dla rodzin przeżywających trudności. W roku sprawozdawczym na umowę o pracę zatrudnionych było **2** asystentów rodziny. Pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było **18 rodzin** (31 osób dorosłych, 45 dzieci), w **7** rodzinach praca asystenta prowadzona była na podstawie postanowienia sądu. Asystent rodziny pracuje w oparciu o opracowane dokumenty: plan pracy z rodziną, miesięczną kartę pracy z rodziną, okresową ocenę sytuacji rodziny. Praca z daną rodziną odbywa się 1-2 razy w tygodniu. Na realizację powyższych zadań wydatkowano środki finansowe własne gminy w kwocie **144 138,31 zł.** oraz środki finansowe z budżetu państwa w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny w 2024” w kwocie **66 338,77 zł.** W 2024 roku w rodzinach zastępczych umieszczonych było **14 dzieci** z terenu Gminy Zamość. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu współfinansował koszty pobytu, jako zadanie własne gminy. Na koszty związane z opieką i wychowaniem dzieci wydano kwotę **126 081,99 zł.** Natomiast w placówce opiekuńczo- wychowawczej w 2024 roku przebywało **6 dzieci.** Koszty pobytu za ten okres wynosiły **149 905,34 zł.**

Tabela 14. Ilość dzieci i wydatki na realizację zadania wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny.

	Liczba dzieci	Wydatki świadczeń własnych w zł.	Dotacja w zł.
Asystent rodziny	45	144 138,31	66 338,77
Rodziny zastępcze:		126 081,99	
- spokrewnione	6		
- niezawodowa	1		
- zawodowa	7		
Placówka opiekuńczo wychowawcza	6	149 905,34	
razem	65	420 125,64	66 338,77

5. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY

W celu aktywizacji i wsparcia osób bezrobotnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu kontynuował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Zamościu, organizując prace społecznie-użyteczne. Prace społecznie-użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób długotrwale bezrobotnych, nie posiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i będących długotrwale bezrobotnymi. Osoby zakwalifikowane do prac społecznie-użytecznych zobowiązane były do przepracowania 40 godzin miesięcznie. Świadczenie za wykonywaną pracę podlega corocznej waloryzacji. Od stycznia do czerwca 2024r wynosiło **436,00 zł.**, natomiast za miesiące następne **488,00 zł.** W 2024 r. z prac społecznie użytecznych skorzystało **27** osób. Ogólna kwota poniesionych wydatków na zadanie z zakresu organizacji prac społecznie użytecznych w 2024 r. wyniosła **55 471,48 zł.**

6. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołał Wójt Gminy Zamość zarządzeniem nr 89/11 z dnia 13 września 2011r. w związku z nowelizacją Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) na podstawie art. 9a ustawodawca nałożył obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. Uchwałą nr LVI/534/23 Rady Gminy Zamość z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (Dz.Urz. Woj. Lub. z 2023 r. poz. 4409) został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny, którego pierwsze posiedzenie odbyło się 21 września 2023 r.

W 2024r. w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się **8** spotkań, oraz **220** posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych. W skład każdej grupy wchodził pracownik socjalny i dzielnicowy. Zadaniem pracownika socjalnego było koordynowanie pracy grupy oraz prowadzenie dokumentacji. Skład grup jest zróżnicowany w zależności od sytuacji i potrzeb rodzin objętych procedurą. W roku sprawozdawczym spośród **78** prowadzonych procedur „Niebieska Karta” objęto **68** rodziny tj. **222** osób w rodzinach, natomiast osób wskazanych jako doświadczających przemocy było 157. W związku z prowadzoną w rodzinach procedurą „Niebieska Karta” — pracownicy socjalni **25** razy wnioskowali do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.

7. REALIZACJA PROGRAMU OPIEKA 75+

Od 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Opieka 75+. Program został wprowadzony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie zapewnienia osobom w wieku 75 lat i więcej wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb wynikających z wieku i stanu zdrowia w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych jest zadaniem własnym gmin o charakterze obowiązkowym, a gminy finansują je ze środków własnych. Program umożliwia rozszerzenie oferty w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla tej grupy osób, przy jednoczesnym odciążeniu budżetu gminy. Środki finansowe z Programu mogą być przeznaczone na:

- zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych u osób, które już korzystają z takich usług (lub korzystały z nich w ostatnim roku),
- dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, które dotychczas ich nie otrzymywały.

W 2024 r. **11** osób zostało objętych usługami opiekuńczymi. Usługi kontynuowane były dla 6 osób, nowe usługi opiekuńcze przyznano decyzją 4 osobom, natomiast 1 osobie zwiększono liczbę godzin w ramach programu Opieka 75+. Na realizację Programu wydano łącznie kwotę: **268 666,67 zł**, w tym dotacja w wysokości **161 000,00 zł**.

8. REALIZACJA PROGRAMU OPIEKA WYTCNIENIOWA

Gmina Zamość od 2021 roku realizuje Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Opieka wytchnieniowa”. Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów przez umożliwienie im uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki. w tym czasie opiekun może odpocząć, pójść na wizytę do lekarza, załatwić sprawę w urzędzie itp. nie martwiąc się, że bliska mu osoba nie ma zapewnionej opieki. Jest to pomoc skierowana do:

- dzieci niepełnosprawnych z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, albo orzeczeniem traktowanym na równi z wymienionymi orzeczeniami.

Tabela 15. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021-2024

lata	Liczba osób	w tym dzieci	Koszt wykorzystania środków w zł.
2021	4	1	33 628,29
2022	10	1	97 792,73
2023	15	2	146 880,00
2024	11	-	122 400,00

9. REALIZACJA PROGRAMU ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W 2023 roku Gmina Zamość rozpoczęła realizację Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” — edycja 2023. Jego celem jest dążenia do poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych w ich

środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania ich potrzeb oraz włączenia ich w życie społeczne. Program skierowany jest do:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo traktowane na równi z wymienionymi orzeczeniami.

Tabela 16. Realizacja programu: „Asystent Osobisty Osoby z niepełnosprawnością”

lata	Liczba osób	w tym dzieci	Koszt wykorzystania środków w zł.
2023	11	-	326 043,00
2024	15	4	366 296,58

10. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu od momentu wybuchu wojny na terenie Ukrainy tj. 24 lutego 2022 roku zaangażowany był w pomoc uchodźcom z Ukrainy przebywającym na terenie Gminy Zamość. Rok 2024 był kontynuacją przyznawania pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W 2024 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zamościu z zakresu pomocy społecznej przyznano świadczenia w formie:

- 1) zapewnienia posiłku dzieciom i młodzieży, z tego:
 - a) w formie posiłku dla **1 dziecka z 1 rodziny**, na kwotę **1241,00 zł**,
- 2) jednorazowego świadczenia pieniężnego **300 zł** na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, wypłacono **3 rodzinom - 4 świadczenia**, na kwotę **1 200,00 zł**.

11. REALIZACJA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 została przyjęta Uchwałą Nr XXVI/244/21 Rady Gminy Zamość z dnia 28 stycznia 2021 r. na podstawie art. 17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Zgodnie z Misją Strategii jej realizacja przyczyniła się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Zamość oraz stworzyła warunki do zaspokajania ich potrzeb i realizacji własnych dążeń, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. W okresie sprawozdawczym Strategia realizowana była poprzez:

1. Gminny program wspierania rodziny w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
2. Program rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa w zakresie wspierania najuboższych rodzin,
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie

- wspierania rodzin i osób z problemem uzależnień,
4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 5. Realizację szeregu ustaw i programów rządowych na rzecz dziecka i rodziny jak również gminnych programów pomocowych,
 6. Podejmowanie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych w ramach obowiązujących przepisów prawnych.

12. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH ORAZ USTAWY O USTALENIU I WYPŁACIE ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi, które realizuje ośrodek są:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”;
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia albo
- nauki w szkole /w rozumieniu ustawy - *oznacza to szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawczy/ jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 lat,*
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje również osobie uczącej się - *to osoba pełnoletnia uczącą się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony – uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.*

Prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka,
3. osobie uczącej się.

W roku 2024 kwoty zasiłków rodzinnych wynosiły:

- 95 zł - na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł – na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł – na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

W zakresie realizacji zadań ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2024r. w Gminie Zamość zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacono na kwotę **1 192 150,00 zł.**

Do zasiłku rodzinnego przysługiwały następujące dodatki:

1. **Dodatek z tytułu urodzenia dziecka** – jednorazowo **1.000,00 zł.** Dodatek przysługuje matce, ojcu, prawnemu lub faktycznemu opiekunowi, na dziecko urodzone w okresie 12 miesięcy przed datą złożenia wniosku. GOPS w Zamościu w 2024 roku wypłacił 18 świadczeń z tego tytułu na kwotę **15 045,57 zł** (z tego 45,57 zł w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).
2. **Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** – przysługuje osobie uprawnionej do zasiłku rodzinnego, której

pracodawca udzielił urlopu wychowawczego. Dodatek jest wypłacany przez okres 24 miesięcy w wysokości **400,00 zł.** miesięcznie w 2024 roku dodatek ten wypłacono na łączną kwotę **27 755,65 zł** (w tym w ramach zasady „złotówka za złotówkę” na kwotę 2 595,65 zł.)

3. **Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka.** Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:
- drugi z rodziców dziecka nie żyje;
 - ojciec dziecka jest nieznany;
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

Dodatek przysługuje w wysokości **193,00 zł.** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł.** na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o **80,00 zł.** na dziecko, nie więcej jednak niż o **160,00 zł.** na wszystkie dzieci.

W 2024 roku dodatek ten wypłacono na łączną kwotę **57 903,22 zł** (z tego 5 182,22 zł w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).

4. **Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.** Dodatek przysługuje w wysokości **95,00 zł.** miesięcznie na 3 i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego.

W 2024 roku świadczenie wypłacono na kwotę **142 998,90 zł** (z tego 13 070,90 zł. w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).

5. **Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,** przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- powyżej 16 roku życia, do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- **90,00 zł.** miesięcznie na dziecko do 5 roku życia.

- **110,00 zł.** miesięcznie na dziecko powyżej 5 roku życia.

W 2024 roku z tego tytułu wypłacono **56 530,06 zł** (z tego 1 320,06 zł w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).

6. **Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** – przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Jest to dodatek jednorazowy w wysokości 100,00 zł na dziecko, wypłacany raz w roku. w 2024 roku GOPS w Zamościu wypłacił ten dodatek na kwotę **40 885,23 zł.** (z tego 2 608,23 zł w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).

7. **Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.** Dodatek ten jest zróżnicowany i przysługuje w wysokości **113,00 zł** miesięcznie na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły. z kolei dodatek w wysokości **69,00 zł.** miesięcznie przysługuje na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

W 2024 roku wypłacono dodatek na łączną kwotę **79 949,08 zł** (z tego 5 415,08 zł w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę).

Zasada „złotówka za złotówkę”.

Od 1 stycznia 2016 r. zmieniły się zasady przyznawania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami pomimo przekroczenia kryterium dochodowego. Nowelizacja wprowadziła rozwiązanie, zgodnie z którym przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych nie powoduje utraty prawa do świadczeń a pomniejszenie otrzymywanych świadczeń o kwotę przekroczenia progu uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

W 2024r. wypłacono 1742 świadczenia w ramach zasady „**złotówka za złotówkę**” na łączną kwotę **80 022,62 zł**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości **1 000 zł** na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 922,00 zł**.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku, gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania. Zapomoga przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Nie dotyczy to jednak osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2024 roku wypłacono **48** świadczeń (dla **47 rodzin**), na łączną kwotę **48 000 zł**.

Świadczenia opiekuńcze

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie oraz osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, który jest wypłacany przy emeryturze lub rencie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi **215,84 zł** miesięcznie.

Tabela 17. Realizacja zasiłku pielęgnacyjnego w 2024 roku.

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba świadczeniobiorców	Kwota świadczeń w zł
Zasiłek pielęgnacyjny	5 829	528	1 257 942

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 17 ust 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka,
4. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

– jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku **do ukończenia 18 roku życia** legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Ponadto osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2023r. zachowały prawo do tych świadczeń na zasadzie ochrony praw nabytych na obowiązujących do 31 grudnia 2023 r. dotychczasowych zasadach przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych – jednak nie dłużej niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane. Nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych zezwoliła na łączenie pracy zawodowej z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem jak również na pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad więcej niż jednym dzieckiem niepełnosprawnym. Po nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych GOPS w Zamościu przyznawał i wypłacał świadczenie pielęgnacyjne zarówno na tzw. „starych zasadach (na zasadzie ochrony praw nabytych) oraz świadczenie pielęgnacyjne na tzw. nowych zasadach”.

Kwota świadczenia pielęgnacyjnego w **2024** r. roku wynosiła **2 988,00 zł** miesięcznie.

Tabela 18. Realizacja świadczenia pielęgnacyjnego w 2024 roku.

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie pielęgnacyjne	2060	190	6 199 843
z tego świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r.	236	28	769 214

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Z dniem wejścia w życie ustawy o świadczeniu wspierającym czyli 1 stycznia 2024 r. został uchylony art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący zasady przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Oznacza to, że od tej daty specjalny zasiłek opiekuńczy nie był już przyznawany. Jedynie, na podstawie przepisów przejściowych, zasiłek ten mógł być przyznawany także po 1 stycznia 2024 r. na zasadzie zachowania do niego praw nabytych, na warunkach obowiązujących do 31 grudnia 2023 r. Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosił **620 zł** miesięcznie

Tabela 19. Realizacja specjalny zasiłek opiekuńczy w 2024 roku.

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	3	1	1 860

Zasiłek dla opiekuna

Z dniem 1 stycznia 2024 roku zlikwidowano zasiłek dla opiekuna, który przysługiwał opiekunom osób niepełnosprawnych.

Osoby uprawnione: Zasiłek dla opiekuna przysługuje jedynie osobom, które miały ustalone prawo do niego przed 1 stycznia 2024 roku na zasadzie ochrony praw nabytych. Zasiłek dla opiekuna przysługuje w kwocie **620 zł.** miesięcznie.

Tabela 20. Realizacja zasiłek dla opiekuna w 2024 roku.

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł
zasiłek dla opiekuna	18	2	11 160

Za osobę uprawnioną do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna GOPS opłaca składki z tytułu: ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

W okresie sprawozdawczym składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacono na łączną kwotę **1 010 927 zł.** natomiast składki na ubezpieczenie zdrowotne, w przypadku osób niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (w tym również członkowie rodziny), opłacono na łączną kwotę **190 719 zł.**

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mogą skorzystać z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji w urzędzie pracy), studenci, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego.

Przysługuje ono:

- matce albo ojcu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia;
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku:

- skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka;

- śmierci matki dziecka;
- porzucenia dziecka przez matkę.

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi **1 000 zł** miesięcznie.

Tabela 21. Realizacja świadczenia rodzicielskiego w 2024 roku.

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie rodzicielskie	342	51	308 222

W roku 2024 wydano **1108** decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych (tj. przyznających prawo do wnioskowanego świadczenia, uchylających przyznane świadczenie, odmawiających wnioskowanego świadczenia, o zakończeniu postępowania oraz o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń).

13. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4 000 zł.**, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r., poz. 1829) Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody rodziny. Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne jest spełnienie kilku warunków. Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Niezbędnym warunkiem do przyznania świadczenia jest posiadanie zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie:

- położnictwa i ginekologii,
- perinatologii,
- neonatologii,
- neurologii dziecięcej,
- kardiologii dziecięcej lub
- chirurgii dziecięcej.

Ponadto, podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jednorazowe świadczenie przysługuje tylko w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Istotne jest, że wymóg legitymowania się zaświadczeniem o pozostawaniu pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu, nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko.

Jednorazowe świadczenie nie przysługuje, jeśli dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej. Świadczenie nie przysługuje również w przypadku urodzenia martwego dziecka.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy, z wnioskiem o jednorazowe świadczenie, może wystąpić: matka, ojciec, a także opiekun prawny albo opiekun faktyczny. Jednorazowe świadczenie nie wlicza się do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, w tym do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu

alimentacyjnego, nie podlega również egzekucji ani opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu w **2024 r.** wypłacił **3** świadczenia w wys. **4 000,00 zł** jednorazowo na łączną kwotę **12 000 zł** dla **3 rodzin**.

W 2024 r. w wyniku prowadzonego postępowania w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wyegzekwowano kwotę **44 083,36 zł**. Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń w wysokości **33 009,53 zł** podlegała zwrotowi do budżetu państwa, natomiast kwota **11 073,83 zł** została przeznaczona na wypłatę bieżących świadczeń.

Tabela 22. Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych wraz z zasiłkiem dla opiekuna, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń rodzicielskich.

Lp.	Nazwa świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń w roku:	
		2023	2024
1.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	1 558 589,01	1 192 149,56
2.	Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	6 023 409,00	7 459 645,00
3.	Zasiłek dla opiekuna	23 820,00	11 160,00
4.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	80 000,00	48 000,00
5.	Świadczenie rodzicielskie	465 972,00	308 222,00
6.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	8000,00	12 000,00
7.	Ogólna kwota wypłaconych świadczeń	8 151 790,01	9 031 176,56

Na podstawie danych zawartych w tabeli 15 stwierdzić należy, że kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego. Spowodowane jest to zmniejszeniem się liczby rodzin uprawnionych do pobierania zasiłku rodzinnego z uwagi na niskie kryterium dochodowe, niezmiennie od wielu lat, oraz ciągłym zwiększaniem wynagrodzeń, co ostatecznie prowadzi do zmniejszenia liczby rodzin, które spełniają ustawowe kryteria dochodowe.

Ponadto należy stwierdzić, że wzrosła kwota wypłaconych świadczeń opiekuńczych, na co składa się przede wszystkim co roku waloryzacja kwoty świadczenia pielęgnacyjnego oraz wzrost liczby uprawnionych do świadczenia.

Ogólna kwota poniesionych nakładów finansowych z tytułu wypłaconych świadczeń rodzinnych oraz jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu (bez wypłaty zasiłku dla opiekuna oraz świadczenia rodzicielskiego) osiągnęła wartość **8 711 794,56 zł** w skali całego 2024 roku. Powyższa kwota nie uwzględnia zwrotów oraz potrąceń nienależnie pobranych świadczeń z roku bieżącego, które pomniejszają wydatki na kwotę **11 073,83 zł** i osiągnęła wartość – **8 700 720,73 zł**.

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w 2024 roku

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025r. poz. 337) są uprawnieni między innymi do realizowanych przez gminy świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Uprawniony do pobierania świadczeń rodzinnych jest obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także został wpisany do rejestru PESEL. Jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu powyżej, w okresie dotyczącym matki.

Zgodnie z ustawą, obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 23 lutego 2022 r. i którym nadano PESEL mają w rejestrze PESEL nadany dodatkowy symbol UKR.

Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych obywatelom Ukrainy przysługują na takich samych zasadach jak obywatelom Polski świadczenia:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenia rodzicielskie.

Tabela 23. Realizacja świadczeń rodzinnych dla Obywateli Ukrainy w 2024 roku

Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł.
Zasiłek rodzinny z należnymi dodatkami	164	9	18 684,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	0	0	0
Zasiłek pielęgnacyjny	94	10	20 288,00
Świadczenie pielęgnacyjne	62	6	179 956,00
Świadczenie rodzicielskie	0	0	0
RAZEM			218 928,00

W roku 2024r do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu wpłynęło łącznie **26** wniosków **Obywateli Ukrainy o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych** w tym:

- 12 wniosków o wypłatę zasiłku rodzinnego z należnymi dodatkami – wszystkie rozpatrzone
- 10 wniosków o wypłatę zasiłku pielęgnacyjnego – wszystkie rozpatrzone,
- 4 wnioski o wypłatę świadczenia pielęgnacyjnego - wszystkie rozpatrzone,

Na podstawie złożonych wniosków przez Obywateli Ukrainy organ w 2024 roku wydał **27** decyzji administracyjnych.

Świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wszedł w życie przepis umożliwiający składanie wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. Osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo domowe oraz podmioty, które zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne z tego tytułu.

Świadczenie to przysługuje za okres faktycznego zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia. Jednak nie dłużej niż za okres **120** dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest wypłacane z dołu (tj. do dnia złożenia wniosku). Okres wypłaty świadczenia mógł być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą wojewody. Wysokość świadczenia pieniężnego wynosi **40 zł.** na osobę za dzień. w związku z wejściem w życie w dniu 25 czerwca 2022 r. Rozporządzenia Rady Ministrów z 24 czerwca 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1336) w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, zmianie uległy zapisy dotyczące wydania zgody na przedłużenie okresu wypłaty świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy na okres dłuższy niż 120 dni. Na podstawie ww. rozporządzenia okres wypłaty świadczenia gmina może przedłużyć na okres powyżej 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy który:

- posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100 ze zm.);- świadczenie przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób,
- posiada dokument potwierdzający i lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności);- świadczenie przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób,
- ukończył 60. rok życia (kobiety) albo 65. rok życia (mężczyźni),
- jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12. miesiąca życia; świadczenie przysługuje za kobietę w ciąży i za każde jej małoletnie dziecko lub za opiekuna wychowującego dziecko do 12 miesiąca życia i za wszystkie jego małoletnie dzieci,
- samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci. Świadczenie przysługuje za opiekuna i za każde małoletnie dziecko,
- jest małoletnim, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletnim, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium. Świadczenie przysługuje za małoletniego, za opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego oraz za wszystkie małoletnie dzieci opiekuna tymczasowego.

Tabela 24. Realizacja świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia Obywateli Ukrainy w 2024 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba obywateli Ukrainy	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie pieniężne z tyt. zakwaterowania i wyżywienia Obywateli Ukrainy	6	18	72	120 840,00

W roku 2024 r do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu wpłynęło łącznie **27** wniosków o świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia Obywateli Ukrainy – wszystkie zostały rozpatrzone.

14. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI

Świadczenie wychowawcze od stycznia 2022 r. realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. GOPS Zamość w dalszym ciągu realizuje zadania wynikające ze świadczeń nienależnie pobranych i systemu koordynacji świadczeń.

W 2024 roku w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych wydano 2 decyzje administracyjne (tj. uchylające przyznane świadczenie, odmawiające prawa do świadczenia).

W 2024 r. w wyniku prowadzonego postępowania w zakresie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych wyegzekwowano kwotę **19 005,00 zł**. Cała ta kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń podlegała zwrotowi do budżetu państwa.

Ogólna kwota poniesionych nakładów finansowych z tytułu wypłaconych świadczeń wychowawczych osiągnęła wartość **5 500,00 zł** w skali całego 2024 roku.

15. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Z dniem 1 października 2008 roku weszła w życie ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438), określająca zasady pomocy materialnej udzielanej przez państwo osobom mającym trudności w egzekucji wierzytelności alimentacyjnych od rodziców oraz zakres prowadzenia przez gminy postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, reguluje dwie istotne kwestie związane z brakiem skuteczności egzekucji zasądzonych od rodziców alimentów:

- pomoc państwa dla rodzin z dziećmi, będących w trudnej sytuacji materialnej w związku z nieskuteczną egzekucją alimentów - świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągальności alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej - osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji – zgodnie z ustawą - ma miejsce wówczas, gdy w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej kwoty należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Za bezskuteczność egzekucji, uznaje się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi przebywającemu poza granicami Polski, w szczególności z powodu braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika albo w sytuacji braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia 25 roku życia, jeżeli osoba uprawniona uczy się w szkole lub szkole wyższej. w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje bez względu na jej wiek - bezterminowo. Aby otrzymać świadczenie z funduszu, dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres świadczeniowy nie może przekroczyć kwoty **1209 zł**. Jednocześnie, przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje tzw. mechanizm **"złotówka za złotówkę"**. Mechanizm ten zakłada, że przekroczenie przez osobę uprawnioną progu dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, nie skutkuje automatycznie utratą prawa do tych świadczeń, ale osoba taka co do zasady może otrzymać świadczenie, pomniejszone o kwotę

przekroczenia kryterium dochodowego. w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, przekroczy kwotę kryterium dochodowego o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego będzie przysługiwać w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Minimalna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługująca z zastosowaniem powyższego mechanizmu wynosi **100 zł**.

Wysokość wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest limitowana. Świadczenie to przysługuje w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Natomiast od 1 października 2024 r. kwota ta została podwyższona do 1 000 zł. Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy, trwający od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Tabela 25. Realizacja świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2023 roku.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba dzieci/ świadczeniobiorców	Kwota świadczeń w zł
Fundusz alimentacyjny w tym:	1037	65	104	470 046,95
z zastosowaniem mechanizmu zł za zł	72	7	9	27 578,95

Ogółem w 2024 roku w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 99 decyzji administracyjnych, /tj. przyznających prawo do wnioskowanego świadczenia, uchylających przyznane świadczenie, o odmowie wnioskowanego świadczenia, o zakończeniu postępowania oraz o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń/.

W wyniku prowadzonego postępowania z tytułu nienależnie pobranych świadczeń odzyskano **2031,00 zł**.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Regulacje zawarte w ustawie, dotyczące prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, dotyczą wszystkich dłużników, wobec których egzekucja alimentów jest bezskuteczna (nie ograniczają się tylko do dłużników, których wierzyciel otrzymuje świadczenie

z funduszu alimentacyjnego). Organ właściwy wierzyciela /wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej/ wnioskuje do organu właściwego dłużnika /wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego/ o podjęcie działań wobec dłużnika, gdy:

- przyzna osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego,
- osoba uprawniona, bądź przedstawiciel ustawowy złoży wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- osoba uprawniona zostanie umieszczona w pieczy zastępczej.

Działania podejmowane wobec dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika:

- przeprowadza wywiad alimentacyjny ustalając sytuację rodzinną, dochodową i zawodową dłużnika, a także jego stan zdrowia oraz przyczyny niepłacenia alimentów, odbiera również od niego oświadczenie majątkowe. Informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym przekazywane są komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne w sprawie,

- informuje urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- wydaje decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w przypadku, gdy dłużnik uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, odmówił zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, a także bez uzasadnionej przyczyny odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Wobec dłużnika, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów, organ ww. decyzji nie wydaje, jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny,
- po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- kieruje wniosek do starosty o uchylenie decyzji o zatrzymanie prawa jazdy jeżeli:
 - ustanie przyczyna zatrzymania prawa jazdy, oraz dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
 - nastąpi utrata statusu dłużnika alimentacyjnego,
- przekazuje do biur informacji gospodarczej, informację o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- informuje gminę właściwą wierzyciela o podjętych wobec dłużnika działaniach i ich efektach,
- występuje z wnioskiem do organu egzekucyjnego o wszczęcie lub przyłączenie się do egzekucji sądowej należności budżetu państwa przypadających od dłużnika z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego.

W Gminie Zamość w **2024 roku** było **102 dłużników alimentacyjnych** wobec których prowadzono działania zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jako organ właściwy dłużnika przeprowadzono **13** wywiadów alimentacyjnych, informacje zawarte w wywiadzie przekazano komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne.

W okresie od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 roku w wyniku prowadzonego postępowania egzekucyjnego przez komorników sądowych a także z bezpośrednich wpłat dłużników do organu właściwego wierzyciela, wyegzekwowano należności z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami oraz zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **330 137,45 zł**.

16. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH I USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE

Dodatki mieszkaniowe

Przyznawanie dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz.U. 2023 poz. 1335). Przyznawanie dodatków

mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

1. najemcom albo podnajemcom lokali mieszkalnych, zamieszkujących w tych lokalach;
2. osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
3. osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
4. innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
5. osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Od dnia 9 lutego 2024 roku zmienione zostały kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania dodatku mieszkaniowego. Dodatek mieszkaniowy przysługuje jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie: jednoosobowym – 40%, wieloosobowym – 30% – przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, tj. **7 155,48 zł**, czyli w gospodarstwie jednoosobowym **2 862,19 zł** i w gospodarstwie wieloosobowym **2 146,64 zł**. obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Za dochód uważa się dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.).

Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, w którym znajduje się tylko jeden lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), zwana dalej „normatywną powierzchnią”

w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

- 35 m² – dla 1 osoby;
- 40 m² – dla 2 osób;
- 45 m² – dla 3 osób;
- 55 m² – dla 4 osób;
- 65 m² – dla 5 osób;
- 70 m² – dla 6 osób,

a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Normatywną powierzchnię powiększa się niezależnie od liczby członków gospodarstwa domowego. o wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44).

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż:

1. 30% albo
2. 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%

.Realizując zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych wypłacono dodatki mieszkaniowe dla 5 rodzin na kwotę 18 419,93 zł.

W ww. okresie wydano ogółem 8 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję o zakończeniu postępowania.

W roku 2024 dodatek energetyczny nie był realizowany.

17. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ O WYSOKOŚCI DOCHODU NA POTRZEBY PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Osoba fizyczna, która ubiega się o przyznanie dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu „Czyste Powietrze”, który jest realizowany na podstawie przepisów ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), występuje do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu z żądaniem wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Gospodarstwo domowe tworzą:

1. osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe), albo
2. osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe). Przy ustalaniu wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, brane są pod uwagę dochody wszystkich członków wchodzących w skład gospodarstwa domowego.

Sposób liczenia dochodu uzależniony jest od terminu złożenia wniosku.

W przypadku złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia w okresie:

- od 1 stycznia do 31 lipca danego roku – uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o wydanie zaświadczenia,
- od 1 sierpnia do 31 grudnia danego roku – uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia.

Zasada liczenia dochodu oparta jest na ustawie o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z tymi przepisami, na potrzeby wyliczenia dochodu, organ jest zobowiązany do samodzielnego uzyskania drogą elektroniczną części informacji, np. od organów podatkowych o wysokości dochodu podlegającego opodatkowaniu, czy przychodach osób do 26 roku życia zwolnionych z opodatkowania (tzw. ulga dla młodych), od organów emerytalno-rentowych o wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne, czy kwot otrzymanych z tytułu rozliczenia ulgi na dzieci a także informacji o pozostałych dochodach z działalności gospodarczej opodatkowanej w formie karty podatkowej czy ryczałtu ewidencjonowanego. Natomiast dochody niepodlegające opodatkowaniu, strona musi udokumentować lub oświadczyć samodzielnie. Zatem strona, która otrzymała np. alimenty na rzecz dzieci, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dochód z pracy za granicą, dochód z gospodarstwa rolnego, wszelkie stypendia, świadczenie rodzicielskie wypłacane w zamian za zasiłek macierzyński, stypendia dla bezrobotnych, musi złożyć oświadczenie o wysokości otrzymanych środków.

W zaświadczeniu wydanym przez organ jest wskazywana wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.

W roku 2024 wpłynęło **510 wniosków** - żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, wobec których wydano **493 zaświadczenia**, w stosunku do **6** wniosków wydano postanowienie o odmowie wydania zaświadczenia, natomiast jedno zaświadczenie z wniosku z 2024 roku wydano w styczniu 2025 roku.

18. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM W FORMIE STYPENDIÓW I ZASIŁKÓW SZKOLNYCH.

Przyznawanie pomocy materialnej uczniom dokonywano w oparciu o regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Zamość, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXIII/196/16 Rady Gminy Zamość z dnia 27. 06. 2016 r. Stypendia szkolne stanowią system wsparcia dla uczniów pozostających w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Prawo do stypendium szkolnego przysługiwało rodzinom, których dochód w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty **600,00zł.** z pomocy materialnej o charakterze socjalnym skorzystało w 2024 r. **115 uczniów** (w tym 7 zasiłków szkolnych) z **62 rodzin**.

Z tego obywatelom Ukrainy, przyznano stypendium szkolne dla **1 rodziny** w kwocie **992 zł.** Kwota przyznanych zasiłków i stypendiów szkolnych wyniosła – **132 660,97 zł.** Wysokość stypendium szkolnego była uzależniona od dochodu rodziny i wynosiła:

- **248 zł.** miesięcznie, przy dochodzie na 1 osobę w rodzinie nie przekraczającym **300 zł.**
- **186 zł.** miesięcznie, w przypadku gdy dochód na 1 osobę w rodzinie wynosił powyżej **300 zł.** do **420 zł.**
- **124 zł.** miesięcznie, w przypadku gdy dochód na 1 osobę w rodzinie wynosił powyżej **420 zł.** i nie przekroczył kwoty **600 zł.**

Podstawę wypłaty stypendium stanowiły udokumentowane wydatki na cele edukacyjne w formie rachunków i faktur oraz realizowane były do kwoty faktycznie poniesionych wydatków. Stypendia szkolne w roku budżetowym wypłacano dwukrotnie.

19. BON ŻŁOBKOWY

Od 1 maja 2023 roku na mocy uchwały Rady Gminy Zamość GOPS Zamość realizował zadanie dotyczące wypłaty świadczenia dla rodzin z dziećmi do lat 3 „Bon żłobkowy”.

Świadczenie miało na celu częściowe pokrycie opłaty za pobyt dziecka w niepublicznym żłobku lub klubie dziecięcym, podmiocie zatrudniającym dziennego opiekuna albo u dziennego opiekuna. Wysokość świadczenia wynosiła **400 zł** miesięcznie (nie więcej niż kwota ponoszonych wydatków).

Świadczenie przysługiwało niezależnie od sytuacji dochodowej rodziny:

- matce albo ojcu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka,
- opiekunowi prawnemu dziecka,
- osobie pełniącej funkcję rodziny zastępczej.

Świadczenie przysługiwało, jeżeli spełnione były łącznie następujące warunki:
1) oboje rodzice, opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni albo osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej albo samotnie wychowujący dziecko rodzic, opiekun faktyczny, opiekun prawny albo osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej:

- a) zamieszkują razem z dzieckiem na terenie Gminy Zamość,
- b) rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym właściwym dla osoby zamieszkałej na terenie Gminy Zamość i deklarują w swoim zeznaniu podatkowym jako miejsce zamieszkania Gminę Zamość, jeżeli uzyskują dochody lub przychody podlegające opodatkowaniu tym podatkiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, lub są podatnikami podatku rolnego z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego i wskazują w informacji w sprawie podatku rolnego jako miejsce zamieszkania Gminę Zamość,
- c) są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową w rozumieniu ustawy, lub prowadzą

na terenie Gminy Zamość gospodarstwo rolne w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333),

d) nie korzystają z urlopu wychowawczego, macierzyńskiego, rodzicielskiego lub bezpłatnego,

2) została zawarta umowa o objęcie dziecka opieką z podmiotem prowadzącym niepubliczny żłobek lub klub dziecięcy albo z podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna, lub z dziennym opiekunem niezależnie od miejsca prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego albo miejsca prowadzenia działalności przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna i sprawowania opieki przez dziennego opiekuna.

Z tej formy pomocy skorzystało w 2024 roku **55 rodzin**, wypłacono **138 593,27 zł**.

W związku z uchwaleniem rządowego programu „Aktywny rodzic” wypłata bonu żłobkowego dla rodziców dzieci poniżej 3 lat została zakończona.

20. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KARCIE DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem rządowego programu ustanowionego uchwałą nr 85 Rady Ministrów oraz rozporządzenia z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, a od stycznia 2015 r. Ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. W przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności karta wydawana jest bez względu na wiek, na okres ważności orzeczenia. Od stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny mają także rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu minimum trojkę dzieci.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch formach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych). Osoby ubiegające się o Kartę składają jeden wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą zrezygnować z wnioskowania o tradycyjną formę Karty i korzystać wyłącznie z elektronicznej formy. Ewentualnie później mogą wnioskować o domówienie tradycyjnej formy, co podlega dodatkowej opłacie. Rodzic oraz małżonek rodzica, któremu zostanie przyznana Karta elektroniczna może wizualizować na swoim urządzeniu mobilnym (przede wszystkim smartfonie) karty elektroniczne swoich dzieci oraz drugiego rodzica lub małżonka rodzica. Dokładny wykaz zniżek w ramach Karty Dużej Rodziny dostępny jest na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydał **231** kart dużej rodziny.

21. REFUNDACJA PODATKU VAT ZA DOSTARCZONE PALIWA GAZOWE.

Ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu wprowadziła nowe świadczenie dla gospodarstw domowych które ogrzewają swoje domy gazem ziemnym. Refundacja podatku VAT przysługuje odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym

w przypadku gdy:

a) głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi;
b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie nie przekracza:

- **2100 zł.** dla gospodarstwa jednoosobowego

- **1500 zł.** na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

(wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustala się na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych). Wysokość świadczenia to równowartość kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury za okres objęty wnioskiem.

Zwrot VAT za paliwa gazowe przysługuje na podstawie opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych **od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.** W 2024 roku GOPS w Zamościu wypłacił świadczenia dla **110** gospodarstw domowych na kwotę **108 230,86 zł.**

22. DODATEK OSŁONOWY

Dodatek osłonowy w 2024 roku był przeznaczony dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych i miał na celu częściowe pokrycie rosnących kosztów utrzymania. Wniosek o dodatek można było składać do 30 kwietnia 2024 roku, a wypłaty były realizowane do końca czerwca 2024.

Wysokość dodatku:

- **Gospodarstwo jednoosobowe:** 228,80 zł
- **Gospodarstwo 2-3 osobowe:** 343,20 zł
- **Gospodarstwo 4-5 osobowe:** 486,20 zł
- **Gospodarstwo 6+ osobowe:** 657,80 zł

Kryteria dochodowe:

- **Gospodarstwo jednoosobowe:**

Przeciętny miesięczny dochód z roku 2022 nie przekraczał 2100 zł netto.

- **Gospodarstwo wieloosobowe:**

Przeciętny miesięczny dochód na osobę z roku 2022 nie przekraczał 1500 zł netto.

W 2024 roku dodatek osłonowy wypłacono **1149** rodzinom, na łączną kwotę **504 115,26 zł**

23. BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny w 2024 roku to jednorazowe dofinansowanie dla gospodarstw domowych na pokrycie kosztów energii elektrycznej, przysługujące za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024. Wniosek można było złożyć od 1 sierpnia do 30 września 2024 roku.

Bon przysługiwał gospodarstwom domowym, których dochody na osobę nie przekraczały określonych limitów:

- **Gospodarstwo jednoosobowe:** do 2500 zł miesięcznie.
- **Gospodarstwo wieloosobowe:** do 1700 zł miesięcznie na osobę.

Wysokość bonu zależała od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- **Gospodarstwo jednoosobowe:** 300 zł.
- **Gospodarstwo 2-3 osobowe:** 400 zł.
- **Gospodarstwo 4-5 osobowe:** 500 zł.
- **Gospodarstwo 6-osobowe i większe:** 600 zł.

W 2024 roku bon energetyczny wypłacono **1343** rodzinom, na łączną kwotę **547 093,60 zł**

24. BUDŻET OŚRODKA I JEGO REALIZACJA W 2024 R.

Wartość poniesionych nakładów finansowych na realizację wszystkich zadań Ośrodka w tym również związanych z jego funkcjonowaniem ukształtowały się na poziomie **16.654.889,03 zł** a to stanowi **98,25 %** wykonania planu budżetu.

Wydatki uwzględniające podział na zadania zlecone gminie i zadania własne prezentuje tabela 26, natomiast tabela 27. przedstawia realizację założeń budżetu w układzie zadaniowym.

Tabela 26. Wydatki na realizację zadań w 2024 r.

Lp	Nazwa zadania	Wykonanie planowanych zadań	Budżet (plan) 2024 r.	Procentowe wykonanie planowanych zadań w 2024 roku
1.	Zadania zlecone gminie finansowane z budżetu państwa ogółem w tym:	12 149 707,14	12 299 633,56	98,78
2.	Zadania własne gminy ogółem, w tym:	6 903 482,50	7 161 499,00	96,40
2.1	finansowane z dotacji budżetu państwa	1 665 391,29	1 694 080,00	98,31
2.2	finansowane z dochodów własnych gminy	5 238 091,21	5 467 419,00	95,81
3	Zadania finansowane z pozostałych Funduszy	577 300,27	579 735,59	99,60
3.1	Fundusz przeciwdziałania COVID	110 395,48	111 021,72	99,44
3.2	Fundusz Pomocy	414 448,52	416 257,60	99,56
3.3	Fundusz Pracy	52 456,27	52 456,27	100,00
Razem: wiersze 1+2+3		19 630 489,91	20 040 868,15	97,95

Tabela 27. Realizacja założeń budżetu w 2024 r.

Budżet Ośrodka i jego realizacja w złotych						
Lp.	Nazwa zadania	Budżet ośrodka (plan)	Realizacja budżetu			
			Źródła finansowania zadań realizowanych przez Ośrodek			
			Zadania zlecone gminie finans. z budżetu państwa	Zadania własne gminy finansowane z dotacji budżetu państwa	Zadania własne gminy z dochodów własnych gminy	Pozostałe Fundusze
1.	Świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz wychowawcze	11 048 860,00	10 816 212,90		138 593,27	
1.1	Świadczenia rodzinne		8 700 720,73			
1.2	Zasiłek dla opiekuna		11 160,00			
1.3	Świadczenie rodzicielskie		308 222,20			
1.4	Fundusz alimentacyjny		470 046,95			
1.4	Świadczenia wychowawcze		5 500,00			
1.5	Bon żłobkowy				138 593,27	
1.6	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za		1 013 998,49			

	świadczeniobiorców					
1.7	Obsługa świadczeń w tym: wynagrodzenia i pochodne		306 564,53 256 206,13			
2.	Dodatek osłonowy	514 197,56	514 197,56			
3.	Pomoc społeczna	3 617 846,27	57 710,68	871 295,46	2 495 576,33	52 456,27
3.1.	Zasiłki okresowe	165 000,00		152 972,95		
3.2.	Zasiłki celowe	195 000,00			180 320,00	
3.3.	Zasiłki stałe	546 000,00		537 240,01		
3.4.	Usługi opiekuńcze	804 550,00	57 710,68	161 200,00	558 127,54	
3.5.	Pobyt w DPS	1 344 600,00			1 329 691,04	
3.6.	Rodziny zastępcze	128 000,00			126 081,99	
3.7.	Asystenci rodziny	265 496,27		13 882,50	144 138,31	52 456,27
3.8.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	16 200,00		6 000,00	5 893,95	
3.9.	Koszty wypłaty świadczeń	3 000,00			1 418,16	
3.10.	Pobyt w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	150 000,00			149 905,34	
4.	Ubezpieczenia zdrowotne świadczeniobiorców	244 800,00	191 723,40	43 411,37		
5.	Dodatki mieszkaniowe	19 000,00			18 419,93	
6.	Bon energetyczny	610 790,00	563 483,60			
7.	Dożywianie	408 000,00		272 000,00	118 745,50	
8.	Prace społecznie- użyteczne	60 000,00			55 471,48	
9.	Karta Dużej Rodziny	2 024,00	1 967,00			
10.	Edukacyjna opieka wychowawcza	145 000,00		115 000,00	16 668,97	
11.	Pozostała działalność	8 000,00	4 412,00		1 155,84	
12.	Utrzymanie Ośrodka	2 830 659,00		363 684,46	2 393 459,89	
12.1.	Wynagrodzenia i pochodne	2 383 359,00		363 684,46	1 982 735,74	
12.2.	Pozostałe wydatki	447 300,00			410 724,15	
13.	Fundusz przeciwdziałania Covid	111 021,72				110 395,48
13.1	Dodatek gazowy	111 021,72				110 395,48
14.	Fundusz Pomocy	416 257,60				414 448,52
14.1	Świadczenie dla obywateli Ukrainy	1 200,00				1 200,00
14.2	Świadczenie dla osób zapewniających zakwaterowanie	121 272,00				121 272,00
14.3	Dożywianie dzieci	1 241,00				1 207,00
14.4	Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	275 266,92				273 760,76
14.5	Stypendia dla dzieci z Ukrainy	992,00				992,00
14.6	Ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców	16 285,68				16 016,76
RAZEM		20 040 868,15	12 149 707,14	1 665 391,29	5 238 091,21	577 300,27

Z danych z tabeli 26 i 27 wynika, że na ogólną kwotę wydatków z pomocy społecznej – **19 630 489,91 zł.**, kwota **5 238 091,21 zł.** stanowiła wartość wydatków z dochodów własnych gminy. Pozostałe wydatki na wartość **14 392 398,70 zł.** finansowane były z budżetu państwa, bądź dotowane z budżetu państwa do zadań własnych. Na podstawie tych danych stwierdzić należy że wydatki finansowane z dochodów własnych gminy stanowiły **26,68 %** całości wydatków.

PODSUMOWANIE

Głównym celem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. w wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa, choć nadal ważna, nie może stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale również mające działać aktywizująco i informacyjnie społeczność lokalną. Na podstawie zebranych informacji w sprawozdaniu stwierdzić należy, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu, udzielał pomocy osobom potrzebującym w różnych formach. w kolejnym roku w oparciu o istniejące potrzeby, należy kontynuować realizowane dotychczas zadania i zabezpieczyć środki finansowe na ich realizację, a także o ile będzie to możliwe podejmować nowe inicjatywy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na problemy osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, bezdomnych, rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz przemocą w rodzinie.

W związku z powyższym należy między innymi:

- zabezpieczyć środki finansowe na realizację pomocy w formie usług opiekuńczych jak również ponoszonych wydatków za pobyt mieszkańców gminy w Domach Pomocy Społecznej i wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- kontynuować wsparcie rodziny przez asystenta rodziny,
- uwzględnić potrzebę rozwoju budownictwa komunalnego, socjalnego lub adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy, na pomieszczenia mieszkalne. w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osobom zagrożonym bezdomnością oraz osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn (zdrowotnych, finansowych) nie są w stanie sami zabezpieczyć sobie potrzeb w tym zakresie.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Zamościu poza realizowaniem szeregu ustaw, przepisów które nakładają szereg obowiązków w ramach współpracy z mieszkańcami Naszej gminy jak i Szkół z terenu gminy Zamość dołączyliśmy do Kampanii DZIECIŃSTWO BEZ PRZEMOCY organizowaną przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci. Głównym partnerem kampanii był Rzeczniczka Praw Dziecka. Kampania była wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promowała rozwiązania sprzyjające dobremu dzieciństwu. w ramach kampanii pracownicy GOPS zorganizowali konkurs plastyczny pt. „Szczęśliwe dzieciństwo w rodzinie i w szkole”. Natomiast przed Świętami Bożego Narodzenia w ramach łączenia pokoleń ogłosiliśmy konkurs „Kartka świąteczna”. Oba konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Rok 2025 będzie dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i nowoczesna. Odpowiadała aktualnym problemom społeczności lokalnej. Jednakże pomoc

społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoje zadania bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, sektora bezpieczeństwa, organizacji pozarządowych, a także współpracy społeczności lokalne. Tylko stała i systematyczna współpraca oraz wzajemne zrozumienie między tymi jednostkami i mieszkańcami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

Oprac. Marzena Bosowska